NOORD-BRABANDER.

NUMMER 148. 'S BOSCH, DONDERDAG 10 DECEMBER 1835.

Kerkelyke Staat.

ROME.

Den 9 November jl. heeft de H. Vader zich naar de kerk van den H. *Gregorius* op den berg *Celius* begeven en werd door Mgr. *Kellenghs*, Aartsbisschop van Nicosie aan het hoofd van het Klooster der Camaldulen ontvangen. Z. H. hoorde de mis, welke door zijnen kapelaan aan het altaar van den H. *Gregorius* gecelebreerd werd; vervolgens bezigtigde hij het gedenkstuk opgerigt voor den Kardinaal *Zurla*, en de kapel van het H. Sacrament, alwaar zijne opschriften zyn.

Dit gedenkstuk, uitgevoerd door den heer *Fabris*, werd daags te voren den 28 October, de dag zijns overlijden, geplaatst en verheft zich op eenen zuil van geel en zwart marmer met een latijnsch opschrift bevattende de titels, hoedanigheden en de diensten van den Kardinaal, wiens zeer gelijkend borstbeeld in eene nis, omringd van attributen en toepasselijke ornementen geplaatst is. Z. H. was zeer tevreden over het plan en de uitvoering. In het opschrift wordt gezegd dat Z. H. den Kardinaal zeer toegedaan en van de zelfde religieuse orde was, welken hij voor bisschawder had zelfs van het aanbieden van zijn aanzoek.

Engeland

LONDEN, den 6 December.

Reeds tijd had de ambassadeur der Porte bij het fransche hof, heeft een onderhoud van drie uren met lord *Palmerston* gehad, waarop hij naar Parijs is vertrokken.

Eden verzekert men, dat lord *William Bentinck* tot ambassadeur te Lissabon benoemd is, ter vervanging van lord *Howard de Walden*, die spoedig herwaarts terug zou keeren. De nieuwe gezant zou eene nota van het Britsche Kabinet aan het portugesche overbrengen, in welke de noodzakelijkheid betoogd wordt, dat het laatstgemelde zich stiptelijk houde aan de artikelen van het viervoudig verbond, de tusschenkomst in de zaken van Spanje betreffende.

De nieuwe portugesche financieminister, *de Campos*, heeft brieven herwaarts gezonden, die de verzekering behelzen, dat hij van het stelsel van zijnen voorganger *da Silva Carvalho*, niet zal afwijken. Velen, die in den waan verkeerden, dat die minister maatregelen beraamde, welke voor de buitenlandsche geldschieters zeer nadeelig waren, zijn hierdoor gerust gesteld.

Frankryk.

PARIJS, den 6 December.

Het bevestigt zich meer en meer dat de generaal *Mina* in de provincie Katalonien eenen gedachten tegenstand vindt. Bijzonderen berigten uit Barcelona van den 30 November, vermelden, dat hij den vorigen dag eene proclamatie deed afkondigen, waarbij dit gewest in staat van beleg wordt verklaard en geheel onder het bestuur der militaire autoriteiten geplaatst. Terzelver tijd is aan de opstandelingen een termijn van acht dagen vergund om de wapenen neder te leggen, en het gouvernement te Madrid te erkennen [illegible] gestraft [illegible] die de opstandelingen eenige ondersteuning verschaffen, wapenen toevoeren, eene schuilplaats verleenen, met hen in briefwisseling staan, of eindelijk de bevolking te hunnen voordeele trachten op te ruijen, met de dood zullen worden gestraft; terwijl eindelijk de voornaamste ingezetenen van elke plaats waar de opstandelingen ondersteuning hebben gevonden, tot vergoeding zullen gehouden zijn van de schade door hen aan de bevolking toegebragt.

België.

BRUSSEL, den 8 December.

De kamer van vertegenwoordigers heeft zich gisteren bezig gehouden met de definitive stemming der wet op den invoer, van het slagtvee. Op hare eerste decisie terugkomende, heeft zij thans weder verworpen een (?) der commissie ingelascht amendement, waarbij beperkende maatregelen op den invoer aan de pruissische grenzen, langs de provincien Luik en Luxemburg, werden vastgesteld. Twee andere amendementen om de exceptie tot de arrondissementen van Maastricht en Ruurmonde nit te strekken zijn afgewezen geworden. De wet werd vervolgens met 49 tegen 20 stemmen aangenomen.

— De inschepte der universiteiten van Luik en Gent is thans bepaald op den 10 dezer vastgesteld. De aanvang der cursussen zal den 15 plaats hebben; ook zijn thans door den *Moniteur* de besluiten van de benoemingen tot professoren bekend gemaakt. Men merkt onder deze laatste onder anderen op, aan de hoogeschool van Gent: professor *Warnkoning* voor de geschiedenis van het regt en de pandecten; *A. Rousseau* (den voormaligen schrijver van het *Journal de Louvain*, die tot reden buitengewoon professor te Leuven was) het handelregt en de regtspleging; de bekende schrijver *E. G. Moke*, de fransche en belgische letterkunde; en professor *Huet*, van het collegium Rollin te Parijs, voor de wijsbegeerte; — aan de hoogeschool van Luik: de heer *L. Ernst* voor het hedendaagsche burgerlijk regt; de baron *de Reiffenberg* voor de geschiedenis van België en der middeneeuwen; *Ph. Lesbroussart* (thans administrateur voor het publiek onderwijs) de fransche en hedendaagsche letterkunde; en voor de wijsbegeerte insgelijks een professor uit Parijs genaamd *Gibon*, van het collegie *Stanislas*; letterwijl zekere lector *Hupfeschläger* ad interim de cursussen der instituten zal waarnemen voor den gewonen professor, thans minister van justitie, *M. A. Ernst*, welke die betrekking zich voorbehouden heeft.

Tot commissarissen van gouvernements wege, onder den naam van administrateur-inspecteur, zijn benoemd, bij de hoogeschool van Gent: *J. B. d. Hane de Potter*, en bij de hoogeschool van Luik: *D. Arnould*, gewezen secretaris-inspecteur der leuvensche hoogeschool. Verscheidene professoren tot de beide universiteiten behorende zijn niet weder aangenomen, omdat zij hun regt op pensioen doen gelden.

— De te 's Gravenhage benoemde engelsche gezant de heer *Disbrowe*, is gisteren van Brussel naar Londen voortgereisd.

Ook de britsche legatie-secretaris te Kopenhagen, de heer *Howes* is Brussel gepasseerd, naar Londen gaande.

— Een onzer hevige dagbladen de *Libéral* beklaagt zich bitter, dat, in weerwil van de organieke artikelen van het concordaat, in een enkel bisdom, dat van Doornik, drie kleine seminaria bestaan, waar de studenten vrij van de militie zijn. Het dagblad *l'Union* dezer stad antwoordt daarop te regt, dat die verordeningen in België zijn afgeschaft en sedert de nieuwe constitutie van dit land, hebben opgehouden van kracht te zijn, en zelfs niet meer kunnen bestaan met de nieuwe waarborgen die aan de vrijheid van godsdienst en het onderwijs gegeven zijn geworden. In België heeft men niet vermeend dat de staat het getal der kleine seminarien moest of kan bepalen, of op de eene of andere wijze aan de vrijheid van onderwijs eenige hinderpalen in den weg leggen. Het gouvernement in dit rijk bemoeit zich met de kerkelijke zaken niet en de geestelijkheid laat zich ook meer de staatsaangelegenheden niet in. België hadden niet noodig dat men hun deze zaken indachtig maakte, zij moesten aan de instellingen van hun land zoo vreemd niet zijn, dat zij niet weten wat er omgaat en welke grenzen [illegible]

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, den 9 December.

In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van zaterdag zijn ingekomen twee ontwerpen van wet, wegens de uitgifte van woeste gronden, welke aan de afdeelingen zijn toegezonden.

Daarna zijn de beraadslagingen geheuden over het ontwerp van wet tot toekenning van verschillende fabrijken van tegenwoordigen accijns op de brandstoffen, en het buitenlandsch gedistilleerd. De heeren *Heelgerts*, *van Reenen* en *van Asch van Wijck* verklaarden zich tegen het ontwerp, om dat zij eene uitbreiding meenden het stelsel der vrijdommen gevaarlijk om dat alsdan [illegible] luiden te bekomen. Verder staanden zij, dat de [illegible]

steenkolen gemakkelijker plaats had dan die van den langen turf; dat daardoor het inlands product wordt benadeeld; dat er dienvolgens een onderzoek behoort plaats te hebben naar ons belastingstelsel in het algemeen en dat der vrijdommen in het bijzonder; dat tot hiertoe geene vrijstelling van den accijns op het buitenlands gedisteleerd is verleend; dat die accijns gemakkelijk zal zijn te ontduiken; dat de azijnmakerijen dezen accijns niet noodig schijnen te hebben, daar zij geene enkele aanvrage tot het bekomen daarvan hebben gedaan. De heer *op den Hooff*, benevens Z. Exc. de minister van financien, hebben het ontwerp verdedigd, hetwelk zij als eene toepassing en een uitvloeisel van het aangenomen algemeene stelsel van vrijdommen beschouwen, en zij oordeelen, dat billijkheid en regtvaardigheid de aanneming van het ontwerp vorderen. Zijne Exc. betoogde, onder anderen, dat men de fabrijken niet verpligten kan deze of gene soort van brandstoffen te gebruiken; dat men door zoodanige verpligting de nijverheid zou onderdrukken, dat bovendien de steenkolen of de turf bij de onderscheiden fabrijken verschillende omstandigheden worden gebruikt; dat aan den langen turf de noodige bescherming wordt verleend; dat geen fabrijkant meer steenkolen gebruikt dan hij volstrekt noodig heeft; dat de instandhouding van het stelsel der vrijdommen tot behoud onzer nationale fabrijken volstrekt noodzakelijk is; dat de regering voor het misbruik daarbij waakt en van de aan haar verleende magt zal gebruik maken om, dit noodig oordeelende, vrijstellingen in te trekken of te weigeren, en dat de vrijstelling van den accijns op het buitenlandsch gedisteleerd te verleenen noodzakelijk geworden is. De heer *van Asch van Wijck* verklaarde thans het ontwerp te zullen aannemen. Het werd in omvraag gebragt en aangenomen met eene meerderheid van 51 tegen 2 stemmen (de heeren *van Reenen* en *Beelaerts*).

De beraadslagingen werden daarna gehouden over het ontwerp tot toekenning van vrijstelling der grondbelasting aan fabrijken, tradijken, molens enz. De heeren *op den Hooff*, *de Bordes*, *Hooft*, *van Alphen* en *Frets* hebben dit bestreden, 1o. omdat de omslag van het bedrag dezer te verleenen vrijstelling zou plaats hebben over het aandeel, hetwelk ieder gewest in de grondbelasting draagt, en wel in overeenstemming van het getal fabrijken enz., dat zich in elke provincie bevindt, eene bepaling waardoor alzoo het te kort dat uit deze vrijstelling voor 's lands kas mogt ontstaan, zou worden overgebragt op de eigenaren van andere eigendommen en de ontlasting van den een derhalve ten nadeele van den ander zou komen, en 2o. omdat uit het ontwerp is weggenomen de vrijstelling, aan pakhuizen te verleenen, welke daarop evenzeer, naar het gevoelen dier leden, aanspraak hebben. Deze laatste denkwijze werd in het bijzonder door de heeren *op den Hooff* en *Hooft* voorgestaan, die verklaarden, dat, sedert de invoering dan het entrepôt-stelsel, de pakhuizen zeer in waarde zijn verminderd, en dat men geene reden weet waarom alleen de handelaren deze niet zou worden begunstigd; deze verkrijgt, zeiden zij, geene bevoordeeling, maar moet echter niet benadeeld worden.

De heer *Frets* noemde het stelsel van entrepôt een twist-appel, waarover bijna een ieder eene andere meening voorstaat; hij zeide, dat het hem zeer aangenaam was te zien, dat de leden eenstemmig dachten over het beginsel, dat de beoordeeling van den eenen tak van volkswelvaart niet moet strekken ten nadeele van den anderen, en hij hoopte, dat men dit wijze beginsel steeds zou indachtig zijn. De heer *van Alphen* stelde voor, daar de schatkist het te kort, dat uit deze vrijstelling, indien zij niet op voorgestelde wijze, welke zoo veel tegenstand ontmoet, plaats heeft, niet kan dragen, die door elke provincie te doen verleenen, en om den last, voor haar daaruit voortvloeijende, te dekken door, bij voorbeeld, de provinciale middelen met één opcent te vermeerderen. Vele leden hielden het tevens voor onaannemelijk om, nu het kadaster sedert een jaar den geheelen grondslag van de grondbelasting uitmaakt en de eigendommen eene vaste waarde begonnen te verkrijgen, het weder op losse schroeven te stellen en daarvan af te wijken; zij beschouwen die afwijking als een gevaarlijk voorbeeld, hetwelk tot nadeelige gevolgen zou kunnen leiden. Dit gevoelen werd ook ondersteund door de heeren *Tromp* en *Cats*, die echter de weglating van de vrijstelling der pakhuizen uit de wet goedkeurden. Gelijk gevoelen werd ook voorgestaan door de heeren *Beelaerts* en *van der Gronden*, die echter het geheel ontwerp niet noodzakelijk, ondoelmatig en onvolledig noemden, en geenszins gevorderd vordende door den tegenwoordigen staat der fabrijken, aan welke verscheiden begunstigingen worden verleend, onder anderen door de aanmoedigingen, welke de nederlandsche handelmaatschappij daaraan schenkt. De heer *van der Gronden* sprak voor de weglating der pakhuizen, doch de heer *Beelaerts* zou, indien hij het ontwerp kon goedkeuren, voor het evenzeer verleenen der vrijstelling aan deze stemmen; hij vroeg, dat uit de wet mogelijke administrative uitleggingen en beschikkingen zullen voortvloeijen, welke den ruimen zin, die thans aan de wet gegeven wordt, ten hoogste, en waaruit nieuwe klagten, naar hij verwachtte, zullen ontstaan.

Dit ontwerp is in de vergadering van maandag met 44 tegen 6 stemmen verworpen. Voor hebben gestemd de heeren *van Nes*, *van Asch van Wijck*, *Snouck Hurgronje*, *Schimmelpenninck van der Oye*, *de Jonge* en *d'Ansembourg*.

— In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van dingsdag den 8 December zijn gelezen de verslagen der centrale afdeeling over onderscheiden ontwerpen van wet, te weten: dat, waarbij de bepalingen van art. 1, 2 en 3 van de wet van den 5 November 1830, worden vernieuwd gedurende den loop van het jaar 1836, en dat, bevattende den 3 titel van het 1 boek van het wetboek van koophandel, *van vennootschap van koophandel*. Ook werden de beraadslagingen over beide deze ontwerpen aan de orde gesteld op Donderdag den 10 dezer, ten elf ure; — voorts over de ontwerpen tot vaststelling van de begrooting van den jare 1835 en der middelen tot dekking van de uitgaven in gemelde begroting begrepen, alsmede omtrent den inkoop en de aflossing van schuld voor 1836 zijnde; — en de beraadslagingen over deze laatste ontwerpen aan de orde gesteld op vrijdag den 11 dezer, ten 10 uur.

De vijanden van den R. K. godsdienst zijn tot hun uiterste gekomen en durven in het protestantsche kanton Aargau alles bedreven, zij glimlagchen bij het aanbreken van den dageraad eener vervolging, die de geestelijkheid zal treffen. Men weet dat de groote raad van Aargau de geestelijkheid van dat kanton verpligt aan eenen eed, die de gedoemde artikelen van Baden inhoudt, te vens aankondigende dat diegenen, welke weigeren zouden den eed te doen, daadwerkelijk zouden worden afgezet, terwijl zij bovendien voor al de gevolgen aanspraklijk worden gesteld.

Dan deze eed was reeds door Z. H. den Paus in 1832 en nu nog onlangs door den Bisschop van Bazel veroordeeld en dit jaar zelfs heeft de heilige Vader, (gelijk wij vroeger gezien hebben), op de krachtigste wijze de artikelen van Baden gecensureerd. Eenen eed te vorderen, welke die artikelen bevat, is de verachting van het vonnis des heiligen Stoels openlijk aan den dag stellen en den weg tot eene vervolging banen. Men moest wel afgezegden welk gedrag de geestelijkheid zou aannemen, doch het gouvernement van Aargau sedert langen tijd door eenen noodlottigen strijd medegesleept, wilde denzelven waarschijnlijk met de geestelijkheid eindigen en het zou den roem behaald hebben om haar de eerste slagen toe te brengen.

De dag van den 24 November jl. was voor de eedaflegging bestemd. Van de honderd vijftig geestelijken hebben slechts achttien den eed gedaan. In het Fraijenambt heeft niet een enkel priester den eed willen afleggen. Het gouvernement was voor de openbare rust bevreesd en heeft het land door protestantsche troepen doen bezetten. Het heeft de alarmkreet aangeheven en geschreven naar Lucerne, Zurich en Bern om hulptroepen. Het naburig eedgenootschappelijk directoire heeft naar Aargau twee commissarissen, de heeren *Hess* van Zurich en *Munzinger* van Soleure, gezonden. De omliggende kantons hebben troepen naar de grenzen van Aargau doen oprukken. Ziedaar alzoo militaire voorbereidingen om eenen maatregel vol te houden dien de godsdienst, de regtigheid en de verdraagzaamheid voorschrijven te vermijden.

De religieusen van Wettingen hebben hun klooster moeten verlaten om eenen toevlugt buiten het kanton te vinden. De abbé van *Engelberg* heeft de wijk op een goed genomen, hetwelk zijn klooster in Aargau bezit. De groote raad van Aargau is den 25 November vergaderd geweest. De uitvoerende raad heeft een rapport over den staat van zaken aangeboden en doen gevoelen dat de opposition tegen den eed, afhing van het gemeen overleg tusschen de aristocratie en de geestelijkheid en dat de schuilplaats der voornaamste klubs te Schwijtz bestond, alwaar de nuntius verbleef. De protestantsche bladen van Zwitserland spreken in denzelfden zin. Een protestantsch dagblad van Zwitserland is echter meer opregt en ontmaskert de handelingen der eproermakers.

»De radikalen, zegt het, smeeden met al hunne krachten den burgeroorlog en verlangen niets vuriger dan eene onbezonne beweging van de zijde des volks, welker verbittering ten hoogsten top is gestegen. Zwitserland geeft op dit oogenblik een vreemd voorbeeld van eenen fanatieken ijver voor het protestantismus van de zijde van mannen, die zelfs hoegenaamd geen godsdienst bezitten en die de staatkundige onverdraagzaamheid alleen tot het brutaal geweld vervoert. Mannen zonder geloof vinden het onverdraagzaam, dat de katholijken de opperhoofdigheid van den Paus in godsdienstige zaken erkennen.«

Andere dagbladen vallen ten hevigste uit en de *Nieuwe Courant van Zurich*, die door den staatsraad, de heer *Escher* geredigeerd wordt, toont in het verschiet aan de plundering der kelders van het klooster van Muri en St. Urbanus. »Wij *zullen*, zegt hij, *de monniken voor de kanonnen spannen om den kuyer te besparen.* Wat moet men van een magistraat verwachten, die zulk eene gehate en brutale taal durft te voeren!

Redevoering *van den heer Mr.* J. L. A. Leyden *uitgesproken in de zitting van woensdag 2 December jl. over het ontwerp van wet*, tot voorziening in de volle regtsbetaling van de nationale schuld verschijnende den laatsten December 1835.

»Wij allen hebben betreurd, dat de staatkundige toestand des rijks, ten opzigte van de gesteerde onderwerping van België tot *België*, alsnog onveranderd is gebleven, ten einde meer gunstige uitzigten openen op de wenschelijke en spoedige regeling dier betrekkingen, *welke* (zoo hebben wij in het *antwoord* aangenomen antwoord op de troonrede gesproken) *meer en meer behoefte voor de natie wordt.* Wij gevoelden toen wederom, wat wij bij elke opening onzer vergadering sedert het jaar 1830 gevoelden, namelijk al het onaangename van de ingewikkelde verklaring der regering, dat de natie, boven hare geldelijke krachten, nog dit jaar zal hijven belast. Ik zeg *dit jaar*; doch ik vergis mij; what de troonrede stelt het onzeker, *wanneer* zich tot de regeling der betrekkingen met België meer gunstige uitzigten zullen opdoen. Daarvan is de me

gelijkheid af te leiden, dat de natie nog langer, dan dit jaar, die enorme lasten zal moeten torschen en wellijt daaronder eenmaal kan bezwijken. Wij hebben intusschen *allen* verklaard, dat de beëindiging dier geschillen *meer en meer behoefte voor de natie wordt.* Van die verklaring uitgaande en doordrongen van zulke behoefte, is het onze pligt, de lasten, welke het nederlandsche volk drukken, zoo veel mogelijk draagelijk te maken, en vooral te verhinderen, dat dat volk lasten voor anderen opbrenge.

Wij leven, helaas! in eenen tijd, dat 2½ millioenen inwoners van Nederland, eene begrooting van gewone uitgaven, ten bedrage van ruim 49 millioen, moeten bestrijden. Wij leven dus in een tijd, dat de geldelijke krachten van die inwoners op eene schrikbarende wijze zijn overspannen; want het vereischt wel geen breed betoog, dat die som op den duur niet kan worden opgebragt. Eene enkele opmerking zal dit bewijzen; zij is deze: om de 49 millioen onzer *gewone* uitgaven te kunnen dekken, moeten wij ruim 10 millioen *buitengewone* vinden. Ik noem *buitengewoon* de zoo hoog opgedrevene opcenten op onze middelen. Ik noem *buitengewoon*, het collectief zegel voor de accijnsen. Ik noem vooral *buitengewoon* de subsidie uit de koloniale *kas*. En dit beloopt te zamen meer dan 10 millioen. Dit buitengewone kunnen wij niet blijven opbrengen. De begrooting is reeds zwaar en drukkende genoeg, bijaldien dezelve tot op *f* 40,000,000 wordt teruggebragt. Dan nog beaalt de Nederlander zwaardere lasten, dan verre weg de meest volken van Europa. Het is derhalve buiten bedenking, dat hij in die vergelijking, op dit oogenblik *een vijfde* te hoog is belast. Nu durf ik, èn de regering, èn U Ed. Mog. afvragen, of het in zulke bestaande omstandigheden; in tijden dat de Nederlander opofferingen op opofferingen heeft gestapeld; dat zijne zonen pas uit het leger zijn teruggekeerd, dat zij zich nog van kunne vermogensmiddelen uitrusten; of het in zulke oogenblikken, herhaal ik, voor den conscientieusen weigever doenlijk is, aan dienzelfden Nederlanden lasten op te leggen welke op de schouders van een zoo aanzienlijk aftal het schoone koningrijk der Nederlanden, hunne eer en geweten, behooren te drukken? Ik vraag en dat gedaagen wij U Ed. Mog. af, of het te verantwoorden zij, onze inwoners thans *voor de negende maal* gelden te doen opbrengen, welke zij niet zoo gemakkelijk zullen terug erlangen en bij verdere verschuiving eener schikking met *België*, wel dermate in de algemeene verwikkeling der diplomatie zouden kunnen deelen, dat daarvan *nimmer* iets hoegenaamd te zegt komt? God verhoede dit onheil en gewe dat de diplomaat, die, indien men geloof aan de openbare nieuwstijdingen mag hechten, uit het koninklijk noordsche rijk komt opdagen, om aan de *Hollandsch-Belgische* geschillen te *London* een einde te maken, niet, als wel eens met anderen is geschied, eindigt, met eene farde protocollen in de wereld te brengen en de zaak (om er nog het beste van te zeggen) te laten, zoo als ze is.

Wij moeten op de beëindiging onzer geschillen met *België* aandringen en daartoe den bescheiden wensch uiten, dat onze belangen in die gewigtige questie niet door eenen vreemden diplomaat, ofschoon door eene bevriende en magtige mogendheid afgezonden, *uitsluitend* worden behartigd, maar inboorlingen des vaderlands met onzen toestand en het verlangen der natie bekend, daar aan werkzaam zijn. De questie is, om mij zoo niet te drukken, *vitaal*: onze provisionele toestand mag niet blijven voortduren, indien wij een onherstelbaar bederf onzer bestaans bronnen willen afweren. De *f* 8,400,000 mogen door Noord-Nederland niet langer worden betaald: indien wij den kanker willen uitwortelen, welke dagelijks dieper in ons financiewezen indringt en eens ongeneeslijk worden moet. Van die betaling kunnen wij nog worden ontheven; en wij ontvangen misschien het reeds zoo onverschuldigd betaalde nog terug, indien wij de beslechting onzer geschillen ernstig willen tot stand brengen. Dan zoo wij blijven zwijgen, dan zal het voortduren, dat wij thans op gene waardige wijze kunnen schatten, en werkeloos tegen over *België* blijven staan, dan plukt intusschen dat afgevallen *België* de vruchten onzer werkeloosheid, en wint reeds zeker de interessen van de *f* 37,890,000, welke het ons op 1°. Januarij eerstkomende zal schuldig wezen. Deze intusschen zullen dan reeds *f* 1,890,000 beloopen. Herdenken wij dit wel, en vragen wij ons af, of het *al* of *niet* tijd is, dat er eene einds chikking wordt tot stand gebragt? De nationale waardigheid kan door zulke schikking niet worden bezwalkt. Neen zoo wel de regering, als de natie, heeft genoeg gedaan om haar te handhaven. De natie zal het der regering niet euvel afnemen, dat zij niet meer tracht, de opstandelingen tot hunne pligt terug te brengen. Nu zulke magtige mogendheden *België* hebben erkend; nu geene doorgaande magtsmiddelen van het vaste land *België* beschermt; nu der Noord-Nederlander geene herseniging meer begeert, behoort de zaak te worden afgedaan, ten einde dienzelfden Noord-Nederlander de vruchten van alle gedane opofferingen, hoe eerder hoe beter, te doen plukken.

Ik weet het, deze taal zal niet bevallen in den mond van iemand, die zoo dikwerf den wensch deed, dat de twee groote afdeelingen van het Koningrijk der Nederlanden onder denzelfden scepter, als vóór 1830, weerden terug gebragt; van iemand die datzelfde verlangen nog voor zijn bijzonder gevoelen bekent, doch daarvan moet afzien, omdat hij dit voor het oogenblik onmogelijk beschouwt, en de grootste meerderheid der natie in dat verlangen niet deelt. Ik acht mij, om die twee bewegredenen verpligt, te spreken zoo als ik thans doe. En, onverschillig hoe men dit van mij opneme, oordeel ik, dat ik pligtmatig handel, met, onder opoffering van mijn persoonlijk gevoelen aan dat van het grootste gedeelte der natie, op eene eindschikking met België aan te dringen, en met alle kracht den last eener belgische schuld van onze brave ingezetenen af te werpen.

In ernst, Ed. Mog. Heeren! Het wordt tijd, dat onze gemoederen uit den staat van beleg geraken. Het wordt tijd, dat Nederlanders die goedwillig hun schot en lot betalen, voor welke geen tegenbeeld van krijgsmagt behoeft te worden aangebragt, ook dezelve naar regtvaardigheid in de algemeene landslasten te doen dragen; welker vreedzaam en vaderlandslievend gedrag de bemoeijenissen der regterlijke magt nog nimmer heeft vermeerderd, gelijk elders thans het geval is; het wordt tijd, dat zulke rustige Nederlanders, hunne landerijen bevrijd zien van inundatien, welke sedert vijf jaren dezelve met onvruchtbaarheid hebben geslagen en nog minstens voor vijf volgende jaren, zullen hebben bedreven. Ook deze ongekroonde hardheid, te weten die van buiten de algemeene wet te zijn gesloten en zijne eigendommen zonder vruchten te houden, moeten ons niet verbinderen, doch levens ernstigen aandrang het einde van het onderhelijke *statûs quo* doen vragen. In plaats van belgische schulden te kwijten, moeten wij alles aanwenden, om het bedrag van de onze te verminderen, en het eenige bekende middel, om dat heilrijk doel te bereiken, is de beslechting onzer geschillen met datzelfde België. Dermaal zoo ter gevorderd, geraken wij in de gelegenheid, om de geluksdroomen, welke velen zich van de finale scheiding beloven, te kunnen zien verwezenlijken. Dan bestaan er althans geene redenen meer, om de inkrimping onzer uitgaven van oorlog en marine langer te verschuiven. Dan bekomen wij wellijt, zoo als ik reeds zeide, de voor België ten onregte betaalde millioenen terug. Dan toch (en dit is meer zeker) houdt die onregtvaardige betaling voor het vervolg op. Dat men eindelijk schrikke; want alle verdere vertraging is voor onze financien allerverderfelijkst.

Zoo, en niets anders, beschouw ik den toestand, waarin wij staatkundig verkeeren. Ik zie ten alotte liever het licht, om het middel van beëindiging onzer geschillen te vinden, uit ons eigen land, dan wel uit het moorden, opgaan. Ik wilde liever onze diplomaten regtstreeks met België zien handelen, dan alles wederom in protocollen, memoranden, diplomatieke nota's annexen A, B, en C, en wat dies meer is, te zien verwarren, en wellijt de jaren van kommer, bezorgdheid en verdriet tot een half tweetal vermeerderen. Ik ben bevreesd, dat russische medewerking tot beëindiging onzer geschillen, in Groot-Britannie tot stand te brengen, geen doel zal treffen. Ik vrees dit nog meer bij eene conferentie, waar België door datzelfde Groot-Britannie en, wat nog meer zegt, door Frankrijk, zal worden gerugsteund. Wij moeten zelven maar scheiden en zonder eenige omwegen België aan zich zelf en zijn lot overlaten, zoodra het ons de onverschuldigd betaalde millioenen heeft teruggegeven en de tusschen ons en dat land bestaan hebbende gemeenschap is geliquideerd. Ik verlang de verevening met dat land te vuriger, nu ik zie, dat het syndicaat in de toekomst die betaling welligt niet meer zal kunnen bewerkstelligen, en de regering tot andere middelen zal moeten toevlugt nemen, om zonder bezwaar der belastingschuldigen die betaling te kunnen verzekeren. Nu geschiedt dit mede uit fondsen, [illegible] moet worden geliquideerd; daar andere middelen moeten worden gebruikt, waarop België geheel aanspraak heeft. Zulk verschil in donker en schrikt mij van deze wet af.

Uit dit kort vertoog zullen U Edel Mogenden reeds de strekking hebben opgemaakt, dat ik niet gunstig kan denken over eene wet, welke het doel onzer wenschen al wederom voor minstens een gedeelte uitermate schuift. Ik verlang een einde aan het *statûs quo*; mijn geweten verbiedt mij den *Noord-Nederlander* eene extra op de Belgen drukkende schuld te belasten. Deze twee gronden zullen mij tegen de wet doen stemmen.

's Bosch,
December 1838.

LOUIS CAST.

Heden overleed tot onze groote droefheid onze zeergeliefde Moeder Mejufvrouw **JOHANNA MARIA MEE**, Weduwe van wijlen den Heer **JACOBUS JASPER BAST**, in leven oud-Schepen en Raad der Stad Zaltbommel, in den ouderdom van bijna 85 jaren.

Zaltbommel, 9 Mei 1839.

Uit aller naam,

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

Bij *A. P. VAN LANGENHUYSEN* te *'s Gravenhage*, is van de pers gekomen:

DE LIEFDE TOT JESUS CHRISTUS, in oefening gebragt volgens de woorden van den H. Paulus. *De Liefde is geduldig, zij is zachtmoedig* (I Cor. XIII. 4.) aangeboden aan de zielen die hun eeuwig heil willen verzekeren, en naar de volmaaktheid streven door den H. Augustinus van Liegnio naar het fransch door een R. K. Priester, prijs 60 Cents.

Hetzelve is mede te verkrijgen te *'s Bosch*, bij Gebr. Langenhuysen, te *Amsterdam* bij C. L. van Langenhuysen, te *Rotterdam* bij Bolan, te *Leyden* bij Thyssen, te *Breda* bij van Gulick en Hermans, te *Haarlem* bij Nusten en Hoogenoom, te *Utrecht* bij Ranning en van Rossum, en N. Vanhulsen te *Arnhem*.

Bij *P. PETER*, te *Breda*, is uitgegeven en door hem algemeen verkrijgbaar gesteld, het dringend verkiesvolg: *SLECHT OF BEKWAAM DE PLIGTEN?* 2de druk in klein formaat, voor den geringen prijs van *f* 0.60; herziene uitgaven vermeerderd met eenen belangrijken BRIEF van den italiaanschen schrijver aan den nederduitschen vertaler.

Van de 1ste uitgave groot 8vo. zijn nog eenige exemplaren te bekomen voor *f* 2.40.

BEKENDMAKINGEN.

Aan het Kunstminnend Publiek wordt bekend gemaakt, dat gedurende den tijd van veertien dagen, te beginnen met aanstaande Donderdag 10 December, van des morgens tien tot des namiddags drie uren, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, in de Zaal van de Societeit *DE UNIE*, (welk Local genegenheid uit achting voor de Kunst door de Heeren Leden *gratis* voor die uren is afgestaan) ter bezigtiging zal wezen eene SCHILDERIJ, vervaardigd door den alom beroemden Kunst-Schilder *PIETER FRANS VAN LOOS*, *DE UURWERKMAKER*, voorstellende het bezoek van *ARLAIDES* bij *DIOGENES*, bevattende elf figuren met bijwerk, alle levensgroote en buitengewoon welgeconcipieerd.

De entrée voor elk persoon, ten voordeele van den eigenaar van dit kunststuk, is bepaald op 30 cents.

Een ONGELUKKIG PERSOON, oud circa 40 Jaren, van den R. K. Godsdienst en van wiens goed zedelijk gedrag men de beste getuigenissen kan inwinnen, zag zich ganschelijk zoo spoedig mogelijk, geplaatst als KOSTER in eene R. K. Kerk.

Hunne Geestelijken en anderen, die hierin zijne pogingen zouden gelieven te ondersteunen en daartoe in de gelegenheid stellen, worden ten vriendelijkste verzocht zich met gesloten Brieven onder Letter E, vrij franko, te adresseren bij den Boekhandelaar *PIETER VAN LANGENHUYSEN*, achter de Groote Kerk te *'s Gravenhage*, zullende het genot van spaarde minder dan het bekleeden van dien post door hem in hoogmoedig genomen worden.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE CIRQUE OLYMPIQUE.

Onder Directie van den Heer F. E. BLONDIN,

GEPLAATST OP DE *PARADEPLAATS*.

AANVANG DER ACTIES TEN 6 UREN.

Op Donderdag den 10 dezer groote brillante VOORSTELLINGEN in de RIJKUNST en GEDRESSEERDHEID der KUNSTVOLLE PAARDEN.

Op Woensdag den 23 December 1835, des morgens om 10 uren, zal de Notaris *VAN BEVERWIJK*, voor den Heer en Mr. J. F. MAURITSZ GANDERHEYDEN op de eerste Nonnenbossche Hoeve onder *Schijndel*, in het openbaar op crediet verkoopen: 36 EIKENBOOMEN, geschikt tot KLIP- en TIMMERHOUT, 20 ZWARE KANADASCHE POPULIEREN, 500 ZWARE OUDGAANDE BERKEN, eene groote hoeveelheid MASTBOOMEN en SPAKEN, 20 koopen SCHAARHOUT en eene aanmerkelijke partij DROOGBRANDHOUT, allen staande op voormelde Hoeve vast aan de *Zand-Wilhelmastraat*, bewoond door *HENDRIK VAN HOOREN*, bij wien aanwijzing van alles te bekomen is.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, den 7 December.

Tarwe, in een doen, 129 pond jarige Kleefsche *f* 178; 131 pond pinke Groninger *f* 160.

Rogge, in een doen, 123, 124, 126 pond N. Overijssel *f* 139, 140, 144.

Gerst, niet in ongegaan.

Haver, flaauw, 86 pond N. fijne *f* 76; 89 pond O. fijne *f* 80; 90 pond N. dikke *f* [illegible].

Boekweit, flaauw, 120 pond Friesche *f* 163; 119 pond Groninger zand *f* 164.

Koolzaad, in een doen, Holstein, 62 pond, Groninger Zomerzaad 64 pond vl.

Lijnzaad, prijshoudend, 111, 114 pond Petersburger *f* 310, 115.

Hennepzaad, *f* 180 à 220.

SCHIEDAM, den 7 December.

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 18.50 } zonder de belasting.
Amst. Proef het " " " " 21.00 }

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Londen waren den 5: 3 pCt. gecons. 91 1/8; Holl. W. S. 2 1/2 pCt. 54 7/8; 5 pCt. 100 1/4; Sp. 43 3/8; Port. 53 3/4, 54 1/4.

Te Parijs den 6, uithoofde van zondag geene fondsnotering.

Te Antwerpen waren den 8: Belg. 100 1/2; Ardoin 48, 47 5/8; Uitgest. Coup. 24 1/4; Uitgest. 18 1/4; Pass. 13 3/4.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

DINGSDAG, *den 8 December.*

	Laagste koers	Hoogste koers	Koers 4 1/2 uur		Laagste koers	Hoogste koers	Koers 4 1/2 uur
Spaansche Schuld pCt.				Spaansche. pCt.			
Werkel. Schuld 2	54 3/8	54 5/8	54 3/8	Engelsche Uitgest.			
Dito dito 2	101 1/8	101 5/8	101 1/8	Portugal.			
Uitgestelde dito				Obligatien te Lond. 5			
Kansblijf. dito	24 3/8	24 1/8	24 1/8	Dito dito 3			
Amort. Syndic.	94 1/4	94 5/8	94 1/4	Napels.			
Dito dito	94 1/4	94 1/2	94 1/4	Certificat T. c. B. 5			
Semestr. Oblig.				Dito Falck et C. 5	92 1/2		
Provisien				Rusland.			
Negative Syndic.	120 7/8	123 1/2	121 1/8	Obl. Hope 1822 5	104 7/8	105	
Negative Loten				Dito dito 1824 5	105		
Inschr. Grootb. 3	79 1/8	80 1/4	79 3/4	Gent. dito 1828 5	96 3/4		
Spanje.				Obl. te Londen 5			
Spanje bij Ardoin 5	47 7/8	48 1/4	47 7/8	Certificat te Hamb. 5			
Dito dito afkoop	47 7/8	48 1/4	47 7/8	Inscript. Asseg. 6	67 1/8	67 3/8	67 1/4
Passive	13 1/8	13 3/8	13 1/4	Certificat dito 6	67 1/8		
Dito Coup.	24	24 1/4		Diversen.			
Fransche Uitgest.	18 1/8	18 1/4	18 1/8	Aand. loot. fl. 500	148 1/2	149	148 1/2

	Laagste koers	Hoogste koers	Koers 4 1/2 uur
Prussen. pCt.			
Aand. loot. K. 50			105 1/4
N. te Londen 1830 4			
Oostenrijk.			
Dito dito *f* 100			
Dito dito 250 4			
Metaliek. 5			98 1/8
Dito, Lond. gen. 5			
Dito			
[illegible]			
Dito dito 2 1/2			
Ween. Bankact. 3			
Weener aandeel.			
Denemarken.			
Inschrijving te Lond. 3			76
Brazilien.			
Dito Rotschild 5			85

Koers van het Geld, Belgen 3 en Prol. 4 pCt.

Te 's Hertogenbosch, bij de Gebr. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.